پایه ی سوم ابتدایی

وضو و نماز

سطح دو

تألیف : گروه احکام

بسم الله الرحمن الرحیم

پایه سوم ابتدایی

وضو و نماز

تألیف : گروه احکام

عنوان و نام پدیدآور	: وضو و نماز پایه‌ی سوم ابتدایی/ تالیف گروه احکام [کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران]؛ با مسئولیت حبیب الله صدیقی؛ [زیر نظر] کمیته‌ی مکتب‌خانه‌های جنوب ایران.
مشخصات نشر	: تهران: مردم سالاری، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۸ ص.: مصور.
فروست	: سلسله آموزش احکام، سطح دو، شماره۱
شابک	: ۷۵۰۰ ریال: 978-600-5339-18-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: وضو(فقه اهل سنت)
موضوع	: نماز -- اهل سنت
شناسه افزوده	: صدیقی، حبیب‌الله، ۱۳۳۰ -
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها. گروه احکام
شناسه افزوده	: شورای عالی مدارس اهل سنت جنوب ایران. کمیته مکتب‌خانه‌ها
رده بندی کنگره	: BP۱۸۵/۵/و۶ ۱۳۸۸
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۳۵۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۷۱۷۵۸۲

نام کتاب : وضو و نماز

ناشر : مردم سالاری

مولف : گروه احکام

طراح و صفحه آرا : نشر احسان

نوبت چاپ : اول ۱۳۸۹

شمارگان : ۵۰۰۰ جلد

قیمت : ۷۵۰۰ ریال

شابک : ۵-۱۸-۵۳۳۹-۶۰۰-۹۷۸

((بر اساس منابع اهل سنت))

آنچه در این شماره می خوانیم

بسم الله الرحمن الرحیم

سخنی با معلم

سروران گرامی و همکاران ارجمند؛ کتابی که اینک پیش رو دارید با توجه به نکاتی چون حس استقلال طلبی نوجوانان در سن ۹ سالگی، اعتماد نوجوانان به مسائل دیداری و عدم اعتماد آنان به مسائل شنیداری و در ادامه جزوه احکام سطح ۱ تدوین شده است و تا حد امکان سعی شده است لحن کلام به صورت کاملاً دوستانه و به دور از امر و نهی بوده و سؤالاتی در ضمن دروس مطرح شود تا ذهن دانش‌آموز تحریک شده و حس کنجکاوی وی برانگیخته شود و مطالب اخلاقی نیز در حین دروس آموزش داده شود. ضمناً تلاش بر آن بوده تا از کلمات و جملاتی شیوا و روان استفاده شود و به شکل املایی جدید نگارش یابد تا دانش‌آموز دچار سردرگمی نشود و سعی شده در هر درس، از عکسهای مرتبط با موضوع استفاده شود.
لذا خواهشمند است استادان گرامی با در نظر گرفتن مطالب بالا، این جزوه را به صورت کاملاً عملی آموزش دهند و تا حد امکان از گزافه‌گویی در مطالب بپرهیزند.

سخنی با دانش‌آموز

دوستان عزیز! مطالب کتاب حاضر، قسمتی از دین ماست پس شایسته است آن را به خوبی یاد بگیریم و عملاً در زندگیمان به کار بریم. برای یادگیری بهتر مطالب، قبل از رفتن به کلاس، هر درس را خوب مطالعه کنید و بعد از کلاس نیز سعی کنید تا آن را به صورت عملی چندین بار انجام دهید تا در ذهن شما ثبت گردد.

به نــام خــداوند روزی رسـان — بسی مهربان و کسِ بی کسان
خــدا را سزد حمد و شکـر و ثنا — که در هستیش نیسَت راه فنــا
تو را می پرستیم، خوب و درست — بغیر از تو یاری نخواهیم جست

نظافت (۱)

دوستان عزیز! با هم شروع می کنیم به مطالعه‌ی این کتاب و سعی می کنیم تا آن را که قسمتی از دینمان است به خوبی یاد بگیریم و انجام دهیم.
دوستان گرامی: حتماً می دانید که پیامبر ما حضرت محمدﷺ چقدر به نظافت و پاکیزگی اهمیت داده، پیامبر ما درباره‌ی نظافت فرموده است: «الطُّهُورُ شَطْرُ الإيمَانِ». یعنی پاکیزگی نصف ایمان است. پس برای آنکه ما مسلمان خوبی باَشیم باید نظافت را حتماً رعایت کنیم.
دوستان عزیز! آیا شما می دانید که خدا آدمهای پاکیزه را بیشتر دوست دارد؟ پیامبر ما حضرت محمدﷺ در حدیثی می فرماید: «إنَّ اللّٰه یحب المتطهرین». یعنی خداوند افراد پاکیزه را دوست دارد. برای آنکه خدا ما را دوست داشته باشد و همچنین برای اطاعت از پیامبرمان، باید نظافت شخصی خودمان را رعایت کنیم.

آیا می دانید برای آنکه نظافت را رعایت کرده باشیم چه کارهایی را باید انجام دهیم و از چه کارهایی دوری کنیم؟

....

....

....

....

خب من هم همه‌ی آنها را نمی دانم، پس با هم این درس را می خوانیم تا خوب آنها را بفهمیم.
دوستان گرامی! برای آنکه نظافت را رعایت کرده باشیم باید بدن، لباس، خانه، مسجد و شهرمان را پاکیزه نگه داریم.

برای آنکه بدنی پاکیزه داشته باشیم باید چه کارهایی را انجام دهیم؟
با دقت به تصاویر نگاه کنید و زیر هر تصویر را بخوانید که برای رعایت پاکیزگی بدنمان چه کارهایی را باید انجام دهیم:

۱- بعد از بیدار شدن از خواب باید دست و صورتمان را بشوییم.

۲- در هر شبانه روز ۲ تا ۳ بار مسواک بزنیم. پیامبر خدا ﷺ به مسواک زدن خیلی اهمیت داده است و در این مورد فرموده است: «لَوْلاَ أَنْ أَشُقَّ عَلَی أُمَّتِی لأَمَرْتُهُمْ بِالسِّوَاکِ عِنْدَ کُلِّ وُضُوءٍ».
یعنی: اگر بر امتم سخت نمی گردید به آنها دستور می دادم همراه با هر وضو، مسواک بزنند.

۳- ناخن هایمان را کوتاه کنیم چون با جمع شدن میکروب در زیر ناخن های بلند سبب می شود که ما مریض شویم.

۴- موهایمان را شانه کنیم. انسان مؤمن باید همیشه مرتب و تمیز باشد.

فکر می کنید چه کار دیگری لازم است انجام دهیم تا انسانی تمیز و مرتب باشیم؟...

....

۵- یکی از مواردی که باید رعایت شود این است که بعد از رفتن به دستشویی خودمان را با آب، خوب بشوییم تا از کثیفی و نجاستِ ادرار و مدفوع پاک شویم. حتماً می‌دانید که در هنگام قضای حاجت، باید طوری بر روی سنگ دستشویی بنشینیم که کثیف نشویم و بعد از آن دستشویی را بشوییم. بعد از بیرون آمدن از دستشویی باید دستهایمان را با صابون، خوب بشوییم تا تمیز شوند.

۶- حمام رفتن و دوش گرفتن: در هفته چند بار حمام کنیم تا بدنمان بوی بد ندهد و تمیز بماند؛ مخصوصاً روز جمعه که می خواهیم در نماز جمعه شرکت کنیم.

بچه‌های خوب! با انجام موارد بالا ما از دستورات پیامبرمانﷺ پیروی کرده‌ایم و در مقابل، بدنی پاک و تمیز خواهیم داشت که خداوند هم از ما خشنود خواهد شد.
اما برای آنکه تمیز و مرتب باشیم فقط انجام دادن این کارها کافی نیست. بلکه باید از لباسهایمان به خوبی مواظبت کنیم تا پاره و کثیف نشود.
دوستان عزیز! برای امروز تا همین جا کافی است. دنباله‌ی بحثِ نظافت و پاکیزگی را هفته‌ی آینده می خوانیم.

کار در خانه

۱ـ پیامبر ما حضرت محمد ﷺ درباره نظافت چه فرموده‌اند؟
۲ـ برای اینکه بدنی پاکیزه داشته باشیم چه کارهایی را انجام دهیم؟

نظافت (۲)

درس ۲

امروز می خواهیم یاد بگیریم برای آنکه پاکیزه باشیم چه کار دیگری را باید انجام دهیم؛ اما اول، درس قبلی را با هم مرور می کنیم.
یادتان هست پیامبر ﷺ چه حدیثی درباره اهمیت پاکیزگی فرموده بود؟
گفتیم برای رعایت پاکیزگی چه کارهایی را باید انجام بدهیم؟

***

پس معلوم است درس قبلی را خوب یاد گرفته‌اید. حالا می خوانیم که چه کارهای دیگری را برای پاکیزه ماندن باید انجام دهیم:
همانطور که گفتیم **اسلام دین نظافت است**. خب بعد از نظافت بدن و لباس، نظافت خانه، مسجد، مدرسه و شهرمان بود. برای پاکیزه نگه داشتن آنها چه کارهایی باید انجام دهیم؟

برای تمیزی خانه؛ ■ بعد از بیدار شدن از خواب، رختخواب خود را جمع و مرتب می‌کنیم. ■ بعد از خوردن غذا ظرف ها را تمیز می شوییم، اتاق را جارو می زنیم و در آخر، وسایل را در جای خود قرار می دهیم.

برای مثال: کتاب و دفترها را بعد از استفاده در جای مخصوص خود قرار می‌دهیم.
به نظر شما غیر از این موارد، چه کارهایی برای نظافت خانه‌ی مان لازم است؟
دوستان عزیز! برای پاکیزگی مسجد، مدرسه و شهرمان چه کارهایی را باید انجام دهیم؟

برای تمیزی مدرسه، ■ باید مواظب وسایل مدرسه باشیم و از آنها خوب مواظبت کنیم تا آسیبی به آنها نرسد، ■ آشغال ها را فقط در سطل زباله

بریزیم، ■ روی میز، صندلی و دیوار کلاس خط نکشیم و چیزی ننویسیم.
برای نظافتِ مسجد ■ موارد بالا را باید خوب رعایت کنیم. ■ همچنین هنگام استفاده از قرآن در نگهداری و نظافت آن کوشا باشیم و پس از قرائت، آن را به جای خود برگردانیم و از ایجاد هر سر و صدایی در مسجد کاملاً پرهیز کنیم.

اما نظافت شهر یا روستایمان چه؟

بله، ■ آشغال را در سطل زباله بریزیم و از ریختن آن در کوچه و خیابان یا جاهای دیگر خودداری کنیم، ■ همچنین مواظب درختان و گیاهان باشیم و نگذاریم که کسی شاخه های آنها را بشکند.
■ اگر در نزدیکیِ ما حوض یا آب انباری وجود دارد، در نظافت آن کوشا باشیم و از آلوده شَدن آنها جلوگیری کِنیم تا خود و دیگران بتوانیم از آن استفاده کنیم.
به نظر شما چه چیزهای دیگری برای حفظِ نظافتِ محیطِ اطرافمان لازم است؟

کار در خانه

۱ـ برای نظافت مسجد چه باید کرد؟
۲ـ آیا می‌دانید برای تمیزی خانه و مدرسه چه کارهایی را باید انجام داد؟

درس ۳

وضو

همانطور که می دانید نماز یکی از ارکان دین اسلام است. (اسلام ۵ رکن دارد: شهادتین- نماز- زکات - روزه‌ی رمضان و حج)

نماز از بهترین عبادتها است. ما در نماز با خدا صحبت می کنیم. کسی که نماز می خواند خدا را در همه جا حاضر و بینا و شنوا بر کارهایش می داند و از گناهان دوری می کند.

نوجوانان عزیز! آیا به بزرگی و اهمّیّت نماز آگاهی دارید؟

پیامبر خدا ﷺ به پدران و مادران دستور می دهد که نماز را به فرزندان خود تعلیم دهید و از هفت سالگی آنها را به نماز خواندن، عادت دهید.

پیامبر خدا ﷺ درباره‌ی اهمّیّت نماز می فرماید: «إنَّ بَیْنَ الرَّجُلِ وَبَیْنَ الشِّرْکِ وَالْکُفْرِ تَرْکُ الصَّلَاةِ». یعنی: همانا فاصله‌ی بین شرک و کفر، ترک نماز است. این گفَتار پیامبر ﷺ به ما می آموزد که نماز چقدر پر ارزش است و اگر کسی آن را ترک کند چه گناه بزرگی مرتکب شده، در ضمن خدا و پیامبرش ﷺ هم بی‌نمازان را دوست ندارند.

انسانِ مسلمان از نماز خواندن، چیزهای زیادی یاد می‌گیرد مثل: امانت داری، نظم و ترتیب، نظافت، فروتنی و صمیمیّت.

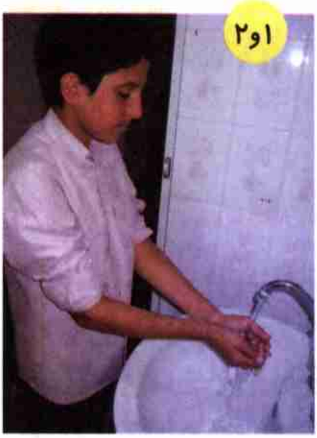
به نظر شما نماز چه چیزهای دیگری را به ما آموزش می دهد؟

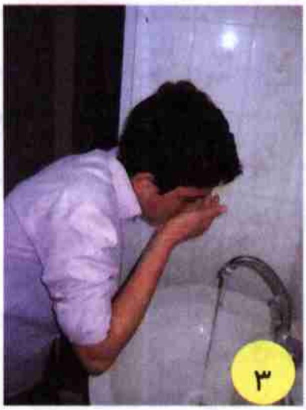
دوستان عزیز! برای آنکه نماز بخوانیم اول باید وضو بگیریم زیرا در نماز مقابل خدا می ایستیم پس باید تمیز و پاکیزه باشیم، حالا با هم وضو گرفتن را یاد می گیریم و اگر سؤالی داشتیم از معلَمِمان می پرسیم:

برای وضو گرفتن به ترتیب، کارهای زیر را انجام می دهیم:

۱- اول **بسم الله الرحمن الرحیم** می گوییم و در دلمان نیّت می کنیم که می خواهیم وضو بگیریم .

۲- با آب پاک هر دو دستمان را تا مچ می شوییم.

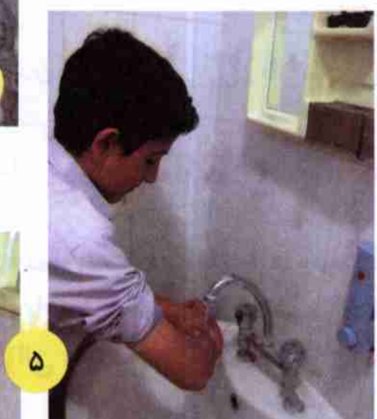

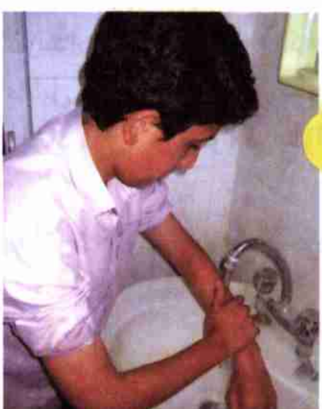

۳- دهان و بینی را می شوییم. برای این کار، دستمان را پر از آب می کنیم و آن را در دهان و بینی مان می گردانیم.

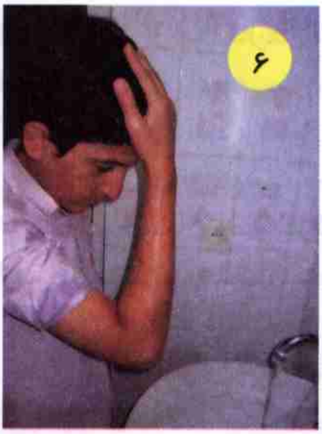
۴- تمام صورت خود را کاملاً می شوییم.

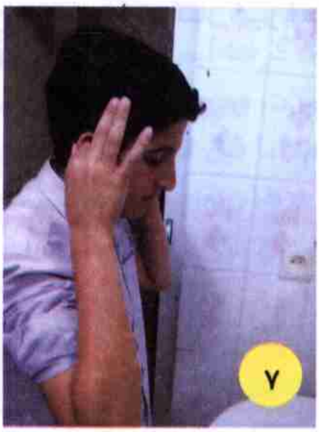

۵- حالا نوبت شستن دستها تا آرنج است. اول دست راست و بعد از آن، دست چپمان را تا آرنج می شوییم.

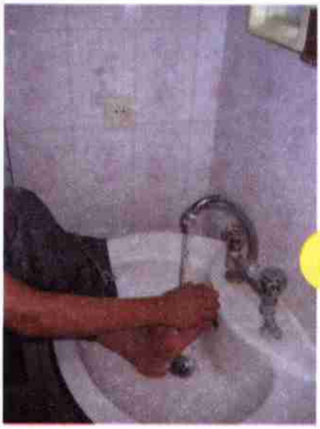

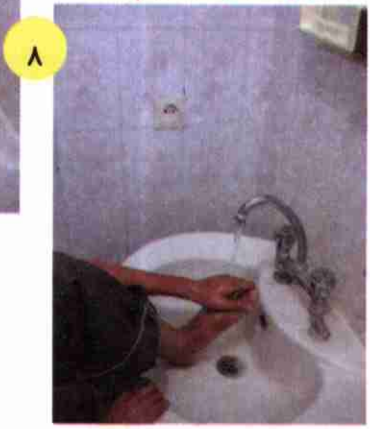
۶- بعد از شستن دستها نوبت مسح سر است. برای این کار، سرمان را با دستِ خیس مَسح می کنیم.

۷- گوش هایمان را با دستِ خیس مسح می کنیم تا تمیز شوند.

حالا در ادامه‌ی وضو چه باید بکنیم؟

۸- معلوم است اول پای راست و بعد از آن پای چپمان را تا بالای قوزک می شوییم و دقت می کنیم تا پایمان کاملاً آب گرفته باشد.

اگر هر یک از این کارها را فقط یک بار انجام دهیم وضوی ما درست و کامل است ولی اگر بخواهیم وضویمان کامل‌تر باشد بهتر است هر کدام از این کارها را سه بار انجام دهیم.

دوستان عزیز! به همین سادگی، با هم وضو گرفتن را یاد گرفتیم. حالا برویم تا با معلم خوبمان وضو گرفتنِ صحیح را در کنارِ شیرِ آب تمرین کنیم تا اگر اشکالی داشتیم معلّممان به ما تذکر بدهد.

کار در خانه

۱ـ درباره‌ی اهمّیّت نماز چه می‌دانید؟

۲ـ چگونه وضو می‌گیریم؟

درس ۴

الف) مبطلات وضو

حال وضو گرفتن را یاد گرفته ایم و لازم است بدانیم که چه چیزهایی وضو را باطل می کند تا در صورت وجودِ آنها، دوباره وضو بگیریم و با وضوی کامل، نمازمان را شروع کنیم؛ اما قبل از آن دعای بعد از وضو را با هم می خوانیم و بعد از کلاس آن را به طور صحیح حفظ می کنیم و برایِ خوب حفظ شدن، همیشه بعد از وضو گرفتن آن را زیر لب زمزمه می کنیم:

(أَشْهَدُ أَنْ لا إِلهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لا شَرِیکَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ اللَّهُمَّ اجْعَلْنِی مِنَ التَّوَّابِینَ وَاجْعَلْنِی مِنَ الْمُتَطَهِّرِینَ)

یعنی: گواهی می دهم که معبودی جز الله نیست. یکتا است و شریکی ندارد و گواهی می دهم که محمد ﷺ بنده و فرستاده‌ی خداست. بار خدایا مرا از توبه کنند گان و از پاکان قرار ده.

دوستان عزیز!

حال به ذکر مبطلات وضو می پردازیم:

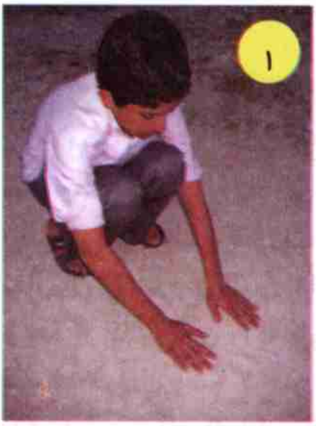
- خارج شدنِ ادرار، مدفوع یا باد از بدن.
- خوابِ عمیق، بیهوشی یا دیوانه شدن.
- تماسِ کفِ دست با شرمگاه.
- به هم رسیدنِ پوستِ زن و مردِ نا محرم.

ب) تیمّم

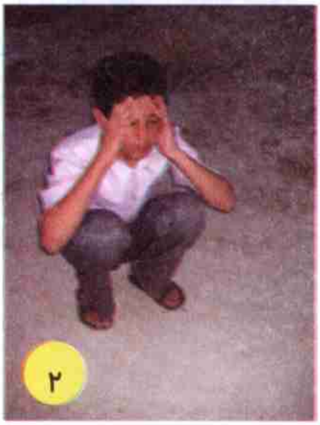
دوستان عزیز! اگر آب نباشد یا به هر علتی دیگر نتوانیم از آب استفاده کنیم چگونه نماز بخوانیم؟

خدا دین را آسان قرار داده تا ما بندگانِ خدا بتوانیم بدونِ تحملِ سختیِ زیاد آن را با آسانی انجام دهیم. اگر مریض باشیم و نتوانیم از آب استفاده کنیم به جای وضو، تیمّم می‌کنیم و در صورتی که قسمتی از اعضای وضوی ما به خاطر باند پیچی یا گچ گرفتگی یا چسب، آب نگیرد برای تکمیل وضو تیمم

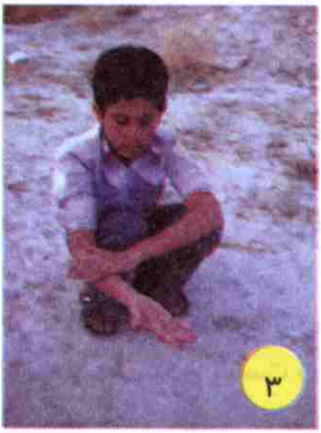
می کنیم. انجام تیمَم خیلی آسان است پس با هم آن را فرا می گیریم:

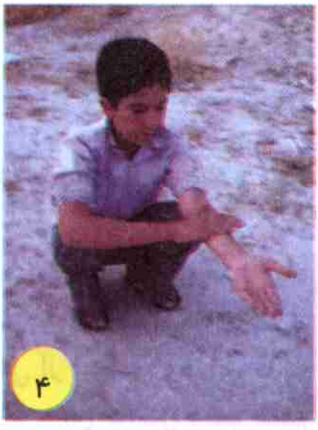
۱- از خاک پاک برای انجام تیمَم استفاده می شود. (باید بدانیم که گرد و خاک کافی است و لازم نیست خاکِ زیادی جمع شده باشد؛ مثلاً پتوی تمیزی که گرد و خاک دارد کفایت می‌کند).

۲- **بسم الله الرحمن الرحیم** می گوییم و در دل قصد می کنیم که می خواهیم تیمّم کنیم.

۳- کفِ دست‌هایمان را بر خاک می زنیم و با آن صورتمان را مسح می کنیم.

۴- دوباره هر دو دست را (همانند شکل ۱) بر خاک زده و با دستِ چپ، دستِ راست را مسح می‌کنیم و با دستِ راست، دستِ چپ را مسح می کشیم.

دوستان عزیز! اگر سؤالی دربارهٔ درس هایی که تا به حال خوانده‌ایم دارید، بپرسید؟

کار در خانه

۱ـ دعای بعد از وضو را حفظ کنید.
۲ـ مبطلات وضو را نام ببرید.
۳ـ تیمّم کردن را توضیح دهید.

درس ۵

نماز(۱)

در درس های گذشته نظافت و وضو را یاد گرفتیم. حال آماده‌ی نماز خواندن هستیم. درباره‌ی اهمیتِ نماز، مطالبی را گفتیم؛ در این درس نمازهای فرض و سنَت و اذان و اقامه را یاد می گیریم و قسمتی از نماز خواندن را می آموزیم.
در شبانه روز ۵ نماز بر هر مسلمان واجب است و اگر آنها را نخواند گناهکار می شود.
شما می دانید این ۵ نماز کدام است؟

اوقات	تعداد رکعت
نماز صبح	۲ رکعت
نماز ظهر	۴ رکعت
نماز عصر	۴ رکعت
نماز مغرب	۳ رکعت
نماز عشاء	۴ رکعت

بله؛ دو رکعت نماز صبح که بسیار اهمّیّت دارد - چهار رکعت نماز ظهر - چهار رکعت نماز عصر - سه رکعت نماز مغرب و چهار رکعت نماز عشاء

نمازهای دیگری که قبل یا بعد از این نماز ها خوانده می شود نماز سنَت است که باعث می شود خدای مهربان، ثواب بیشتری به ما بدهد و آنها شامل:
دو رکعت قبل از نماز صبح - چهار رکَعت قبل از نماز ظهر - دو رکعت بعد از نماز ظهر - چهار رکعت قبل از نماز عصر - دو رکعت بعد از نماز مغربِ - دو رکعت قبل از نماز عشاء - و دو رکعت بعد از نماز عشاء می باشد.
دو نماز سنَت دیگری داریم که پیامبر ﷺ خیلی بر آنها تأکید داشته است:

- ۱ - سه رکعت نمازِ وتر که بعد از نماز عشاء خوانده می شود.
- ۲- نماز ضُحَی که اَز طلوعِ آفتاب تا قبل از اذانِ ظهر خوانده می شود و حداقلِ آن دو رکعت می باشد.

دوستان عزیز! گفتیم برای نماز خواندن وضو می گیریم. به نظر شما چه کارهای دیگری را برای خواندنِ نماز باید انجام دهیم؟

....

....

۱- لباسهای پاک و تمیز بپوشیم.
۲- در مکان پاکیزه بایستیم.
۳- رو به قبله بایستیم.

به نظر شما چه کارِ دیگری قبل از خواندنِ نماز انجام می دهیم؟

....

....

بله؛ سنّت است که قبل از نماز، اذان گفته شود.
به این صورت اذان می گوییم:

اللهُ أَكْبَرُ ـ اللهُ أَكْبَرُ ـ اللهُ أَكْبَرُ ـ اللهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله ـ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ الله ـ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ الله
حَيَّ عَلَى الصَّلاَة ـ حَيَّ عَلَى الصَّلاَة
حَيَّ عَلَى الْفَلاَحِ ـ حَيَّ عَلَى الْفَلاَحِ
اللهُ أَكْبَرُ ـ اللهُ أَكْبَرُ
لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله

و سپس اقامه نماز را به ترتیب زیر می گوییم:

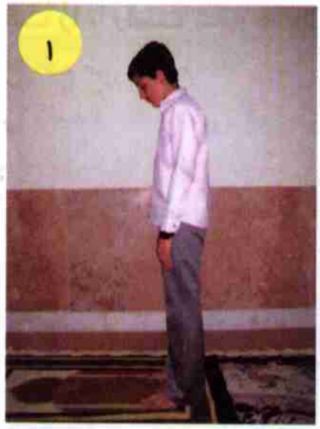
اللهُ أَکْبَرُ ـ اللهُ أَکْبَرُ
أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ الله
حَیَّ عَلَی الصَّلاَة
حَیَّ عَلَی الْفَلاَحِ
قَدْ قَامَتِ الصَّلاَة ـ قَدْ قَامَتِ الصَّلاَة
اللهُ أَکْبَرُ ـ اللهُ أَکْبَرُ
لاَ إِلَهَ إِلاَّ الله

کار در خانه

۱ـ چه کارهایی قبل از نماز خواندن باید انجام دهیم؟
۲ـ اذان و اقامه را حفظ کنید.

نماز(۲)

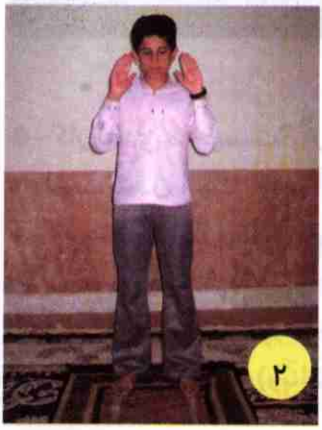
دوستان عزیز! در این درس، نماز خواندن را با هم می آموزیم، دقت کنید تا نماز را خوب یاد بگیرید.

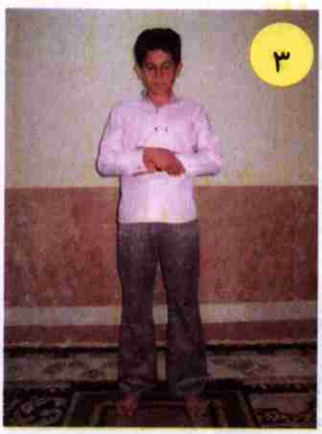
۱- برای شروع نماز، رو به قبله می ایستیم و نیَت می کنیم.

آیا می دانید چگونه باید نیَت کرد؟

بله؛ در دل قصد می کنیم که مثلاً نماز ظهر را که ۴ رکعت است برای رضای خدا بخوانیم.

۲- همراه با نیّت دو دست را مثل این نوجوانان که در شکل می بینید، تا مقابل شانه‌ها بالا می بریم و هنگام پایین آوردنِ دستها، تکبیرة الإحرام یعنی (الله أکبر) می گوییم و دستها را بر روی هم گذاشته و بر سینه قرار می دهیم و با دستِ راست، مچ دستِ چپ را می گیریم. یادتان باشد هنگامی که تَکبیرة الإحرام می گویید باید راست و ثابت ایستاده باشید و نمی شود در حال راه رفتن، قبل از آنکه راست و کامل بایستید تکبیرة الإحرام گفت.

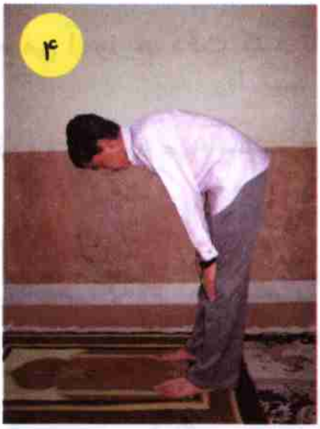

۳- حالا باید چه کار کنیم؟

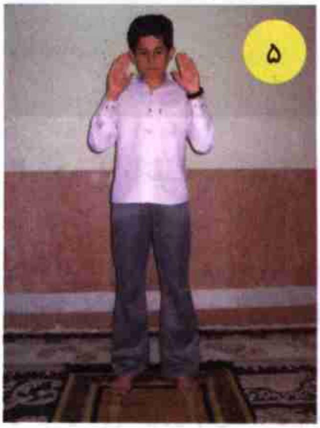
بله، سوره حمد را می خوانیم و بعد از آن یک سوره یا چند آیه از قرآن را تلاوت می کنیم.

دوستان گرامی! سعی کنید سوره‌ی حمد و سوره‌ی بعد از آن را شمرده شمرده و با تجوید بخوانید.

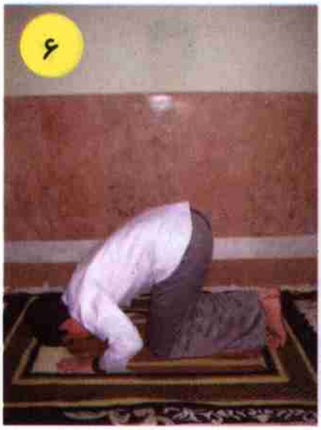
دوستان عزیزم! سعی کنید در هنگام نماز خواندن، به محلِ سجده نگاه کنید و از نگاه کردن به اطرافتان خودداریَ کنید تا حواستان پرت نشود.

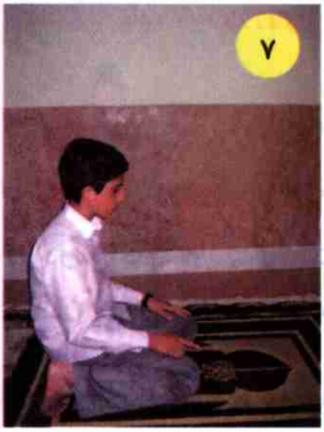
۴- کار بعدی ما رفتن به رکوع است. برای رفتن به رکوع تکبیر (اللّه أکبر) می گوییم و همانند تکبیرة الإحرام، دو دست را تا راستِ شانه ها بالا می بریم و برای رکوع خم می شویم.
کمی در رکوع صبر می کنیم و سه بار می گوییم: (سُبْحَانَ رَبِّیَ الْعَظِیم وَ بِحَمْدِهِ) یعنی: (پاک و منزه است پروردگارَ بزرگ من و او را ستایش می کنم).

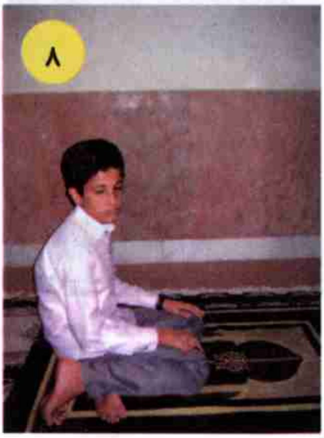
۵- کار بعدی ما چیست؟ آری، بلند شدن از رکوع و راست شدن است که به آن اعتدال می گوییم. هنگام بلند شدن از رکوع هم دستها را تا راست شانه ها بالا می بریم و می گوییم: (سَمِعَ اللّه لِمَنْ حَمِدَه)؛ و دستها را پایین می آوریم و کمی در اعتدال صبر می کنیم و می گوییم: (رَبَّنَا لَکَ الْحَمْد).

۶- بعد از اعتدال، نوبتِ رفتن به سجده است. با گفتن (اللّه أکبر) به سجده می رویم. در سجده پیشانی وکف دستها، و زانوها و کف انگشتان پاهایمان را مثل شکل پایین، روی زمین می گذاریم وکمی صبر می کنیم و درآن مدت سه بار می گوییم: (سُبْحَانَ رَبِّیَ الأعْلَی وَ بِحَمْدِهِ) یعنی: (پاک و منزه است پروردگار بلند مرتبه و من او را ستایش می کنم).

۷- با گفتن (الله أکبر) از سجده بلند شده و می نشینیم و این دعا را می خوانیم:
(رَبِّ اغْفِرْ لِی وَ ارْحَمْنِی وَ عَافِنِی وَ اعْفُ عَنِّی)
یعنی: (خدایا مرا بیامرز و به من رحم کن و به من سلامتی عطا کن و خطاهایم را ببخش).

۸- با گفتن (الله أکبر) دوباره به سجده می رویم و این سجده را همانند سجده‌ی اول تمام می کنیم.

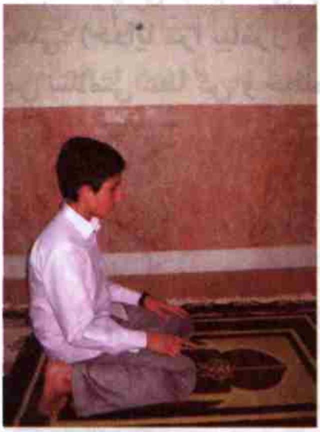
تا اینجا یک رکعت از نماز را یاد گرفته و خواندیم. رکعت دوم را در هفته آینده یاد می گیریم. إن شاء الله.

کار در خانه

۱ـ نماز خواندن را آن‌گونه که در این درس آموخته اید در خانه جلو پدر و مادرتان تمرین کنید.

درس ۷

نماز(۳)

در درس گذشته یک رکعت از نماز را آموختیم. در این درس، آموختن نماز را ادامه می‌دهیم. بعد از سجده‌ی دوم در رکعت اول، بر می خیزیم و می ایستیم و دوباره مثل رکعت اول دست بسته و سوره‌ی حمد و سوره‌ای دیگر یا آیاتی از قرآن را می خوانیم و این رکعت را همانند رکعت اول می خوانیم تا آنکه به سجده دوم برسیم. بعد از سجده‌ی دوم می نشینیم و تشهّد می خوانیم.

(حالت تشهّد اول)

آیا شما می توانید تشهّد را به طور کامل و صحیح بخوانید؟
با هم آن را می خوانیم و شما بعد از کلاس، آن را حفظ کنید:

(التَّحِیَّاتُ الْمُبَارَکَاتُ الصَّلَوَاتُ الطَّیِّبَاتُ لِلّٰهِ السَّلاَمُ عَلَیْکَ أَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللهِ وَ بَرَکَاتُهُ السَّلاَمُ عَلَیْنَا وَ عَلَی عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِینَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ، وَ عَلَی آلِ مُحَمَّدٍ، کَمَا صَلَّیْتَ عَلَی إِبْرَاهِیمَ وَ عَلَی آلِ إِبْرَاهِیمَ، و بَارِکْ عَلَی مُحَمَّدٍ، وَ عَلَی آلِ مُحَمَّدٍ، کَمَا بَارَکْتَ عَلَی إِبْرَاهِیمَ، وَ عَلَی آلِ إِبْرَاهِیمَ فِی الْعَالَمِینَ إِنَّکَ حَمِیدٌ مَجِیدٌ)

اگر نماز ما دو رکعتی است تشهّد را تا آخر می‌خوانیم.

اما اگر نمازمان ۴ رکعتی است در تشهّد اول، یعنی بعد از آنکه دو رکعت از نماز را خواندیم فقط تا آخر (اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَی مُحَمَّدٍ، وَ عَلَی آلِ مُحَمَّدٍ) می خوانیم و در رکعتِ آخرِ نمازمان تشهّد را کامل می‌خوانیم.

(حالت تشهّد آخر)

بعد از خواندن تشهّد، نوبت سلام دادن است، پس:

اوّل رو به طرف راست می کنیم و می گوییم: (السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ) و بعد رویمان را به طرف چپ می‌کنیم و باز می‌گوییم: (السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ).
دوستان عزیز! سعی کنید هنگام سلام دادن، صورتتان را کاملاً به سمت راست بچرخانید.
دوستان راستگو و مهربانم! با این سلام کردن، صحبتِ ما با خدا تمام شد و از خدایمان خداحافظی کرده‌ایم.
آری دوستان عزیزم! به همین سادگی نماز خواندنِ صحیح را یاد گرفتید.

پس تا هفته‌ی آینده و درسی دیگر؛ السلام علیکم و رحمه الله و برکاته.
یادتان نرود، حتماً درس های گذشته را خوب بخوانید تا بتوانید در هفته‌ی آینده به طور صحیح و کامل، نماز خواندن را در کلاس انجام دهید.

کار در خانه

۱ـ تحیّات را به طور صحیح حفظ کنید.
۲ـ حالت های نشستن در تشهد را تمرین کنید.

درس ۸

مبطلات نماز

در این درس یاد می گیریم که هنگام نماز خواندن از چه کارهایی باید دوری کنیم و چه کارهایی باعث می شود تَا نماز ما باطل شود. و اگر آن را انجام دادیم باید دوباره نماز بخوانیم.

آیا شما می دانید چه چیزهایی نماز را باطل می‌کند؟

با هم آن را یاد می گیریم: اگر کارهای زیر را انجام دهیم باعث باطل شدن نمازمان می شود. پس در نماز باید از آنها دوری کنیم:

- ۱- صحبت کردن در داخل نماز
- ۲- خوردن و نوشیدن
- ۳- حرکت زیاد
- ۴- خندیدن با صدای بلند
- ۵- باطل شدن وضو
- ۶- انحراف از جهت قبله
- ۷- کشف عورت

اما انجام دادن چه کارهایی در نماز مکروه است؛ یعنی نماز را باطل نمی کند اما انجام دادن آنها باعثِ کم شدنِ ثواب ما می شود؟

با هم آنها را بر می شماریم:

- ۱ - سر را به این سو و آن سو چرخانیدن.
- ۲- با عجله نماز خواندن.
- ۳- در هنگام نماز به آسمان (به سمت بالا) نگاه کردن.
- ۴- در هنگامِ شدّتِ گرسنگی یا شدتِ ادرار یا مدفوع نماز خواندن.

دوستان عزیز! بعد از نماز، بهتر است دعاهای زیر را آهسته و زیرِ لب زمزمه کنید:

۳ بار بگویید: (أَسْتَغْفِرُ اللهَ)

بعد از آن بگویید: (اَللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ وَ مِنْکَ السَّلاَمُ تَبارَکْتَ یَا ذَا الْجَلاَلِ وَ

الإِکْرَامِ).

بعد از آن ۳۳ بار (سُبْحَانَ الله) ،۳۳ بار (الْحَمْدُ لله) و ۳۳ بار (الله أَکْبَر) بگویید.

دوستان عزیز و مهربانم! از این که در این ۸ هفته با هم بودیم و توانستید نظافت، وضو و نماز خواندن را خوب یاد بگیرید خدا را شکر می کنیم. از این به بعد سعی کنید همیشه این کتاب را تمیز و سالم نگهدارید تا بتوانید خود و دیگران از آن استفاده کنند.

کار در خانه

۱ـ مبطلات نماز را بنویسید.
۲ـ انجام چه کارهایی در نماز باعث کم شدن ثواب می‌شود.
۳ـ اذکار بعد از نماز را حفظ کنید.